

Malmö Konserthus

Torsdag 6 oktober 2011 kl 19.30

Svensk musik

Malmö SymfoniOrkester
Andreas Hanson, dirigent
Olle Persson, baryton
Marika Fältskog, konsertmästare

JOSEPH MARTIN KRAUS (1756-1792)
Olympieouvertyr / 8 min

ALLAN PETTERSSON (1911-1980)
Ur Barfotasånger / 25 min
Herren går på ängen
Klokar och knythänder
Blomma säj
Jungfrun och Ljugarpust
Mens flugorna surra
Du lögnar
Min längtan
En spelekarls himlafärd

PAUS

ANDREA TARRODI (f 1981)
Zephyros för orkester /10 min

WILHELM STENHAMMAR (1871-1927)
Serenad för orkester i F-dur op 31 / 35 min
Overtura
Canzonetta
Scherzo
Notturmo
Finale

Malmö Konserthus

Torsdag 6 oktober 2011 kl 19.30

ANDREAS HANSON
Dirigent

ANDREAS HANSON

Dirigent

Andreas Hanson växte upp i en familj med starka musikaliska traditioner, bl a i Frälsningsarméns musikliv. Han var elev i trumpetklassen vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och där- efter i dirigentklassen till en bit in på 1990-talet. Efter värnplikt i Arméns Musikpluton 1989 anställdes Andreas som solotrumpetare i dåvarande Stockholms Blåsar-symfoniker 1990. Efter första pris i Svenska Blåsar-dirigenttävlingen 1992 fick Andreas Hanson sina första yrkesmässiga uppdrag som dirigent hos Stockholms Blåsar-symfoniker. Hösten 1995 studerade han i London, främst hos Sir Andrew Davis och BBC Symphony Orchestra samt auskulterade under en längre tid vid Royal Opera House hos Sir George Solti, Christoph von Dohnanyi och Danielle Gatti. Vid denna tid studerade Andreas även italiensk opera- och orkester-repertoar hos Carlo Maria Giulini i Milano. Han tilldelades Crusellstipendiet för unga svenska dirigenter 1999.

Andreas Hanson har det konstnärliga ledarskapet för Marinens Musikkår, IGOR Sinfonietta och Opera på fortet.

Han har dirigerat MSO, Sveriges Radios Symfoniorkester, Kungliga Hovkapellet, Helsingborgs Symfoniorkester, Musica Vitae, Radiokören, Eric Ericssons kammarkör m fl och har samarbetat med solister som Göran Söllscher, Karl Ove Mannberg, Lars Roos, Staffan Scheja, Malena Ernman och Martin Fröst. Inom operagenren har Andreas Hanson bl a dirigerat Mozarts Figaros bröllop och Così fan tutte, Menottis Ahmal och de nattliga besökarna, Rehnkvists Sötskolan och Rimskij-Korskovs Mozart och Salieri. Intresset för nutida musik har resulterat i ett 50-tal uruppföranden av svensk och utländsk musik. Framför allt har han tillsammans med Radiosymfonikerna spelat in en mängd ny svensk musik både för radio och CD. Dessutom har han dirigerat vid ett flertal inspelningar av filmmusik och populärmusik.

Andreas Hanson är också pedagogiskt verksam vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm sedan 1995 som lärare i dirigering och orkesterspel, från 2004 är han adjunkt i orkesterdirigering.

OLLE PERSSON

Baryton

Olle Persson är en av de mest efterfrågade svenska opera- och konsert-sångarna. Han har avlagt musikhögar-, sångpedagog- och solistexamen vid Musikhögskolan i Stockholm, där han studerade för Solwig Grippe och Dorothy Irving. Han är även utbildad i London för Rudolf Piernay. Förutom traditionella operaroller och baryton-partier i oratorier och passioner har han framträtt i en rad nykomponerade verk. Han är också en flitig gäst i radio och TV samt finns representerad på en rad skivinspelningar. På Folkoperan i Stockholm har Olle Persson sedan 1987 varit gästsolist i roller som Figaro i Rossinis Barberaren i Sevilla, Oidipus i operan med samma namn av kinesen Xu Xiao Song, Posa i Verdis Don Carlos, Jago i Verdioperan Otello och titelrollen i Mozarts Don Giovanni i regi av Peter Stormare, Axel von Fersen i Daniel Börtz opera Marie-Antoinette, Jeppe i Den grymma komedien av Sven-David Sandström samt Scarpia i Verdis Tosca. Förutom samarbetet med Folkoperan har Olle även medverkat i en rad uppsättningar bl a på Malmö Opera, GöteborgsOperan, Drottningholmsteatern och Kungliga Operan. Han har varit på Japanturné med Orphei Drängar och gjort rollen som Tom i Sven-David Sandströms opera Staden som Kungliga Operan i Stockholm gästspelade med på Expo 2000 i Hannover. Säsongen 2006/2007 sjöng Olle Persson i inte mindre än fyra nyskrivna sångspel/operor, bl a gjorde han rollen som Bellman i operan Godnatt Madame av

Jan Sandström skriven för Piteå Kammaropera, Loranga i Carl Unander-Skarins barnopera Loranga, Masarin och Dartanjang på Kungliga Operan samt rollen som Florian i Folkoperans nyproducerade opera Zarah med musik av Anders Nilsson.

De senaste åren har ägnats åt Petterssons Barfotasånger med Norrbottens Kammarorkester, Borisova-Ollas Marken under hennes fötter med Radiosymfonikerna, Dido & Aeneas med Jönköpings Sinfonietta, uruppförandet av Anders Nilssons Requiem tillsammans med Uppsala Kammarorkester och Allmänna Sången samt Klas Torstenssons opera Expeditionen. Förra säsongen sjöng Olle Persson bl a Cavafy Songs

Fortsättning på nästa sida

OLLE PERSSON

Baryton, fortsättning

(uruppförande) av Robert Nasveld tillsammans med Insomnio-ensemblen i Amsterdam, Sven-David Sandströms Messiah tillsammans med Radiosymfonikerna under Herbert Blomstedt samt en rad solorecitaler tillsammans med pianisten Mats Jansson och gitarristen Mats Bergström. Våren 2011 medverkade

Olle i Vi skojar i morrn en nyskriven pjäs/musikal av Magnus "Mankan" Nilsson på Östgötateatern.

Olle Persson är pedagogiskt verksam bl a vid Operahögskolan och Musikhögskolan i Stockholm och ger regelbundet mästarkurser runtom i Norden.

JOSEPH MARTIN KRAUS

Olympieuvvertyr

En svensk Mozart? En oväntad jämförelse kanske, men Joseph Martin Kraus levnadsår sammanfaller nästan exakt med Wolfgang Amadeus Mozarts. Kraus, liksom Mozart, komponerade operor, symfonier och kammarmusik. Han var enormt produktiv och hann under sin korta levnad komponera över 200 verk. Båda mötte också Joseph Haydn som geniförklarade var och en av dem. Men den svenska kopplingen då? När Gustav III låtit bygga Kungliga Operan i Stockholm var han mån om att fylla huset med musik av god kvalitet. Han tyckte att utvecklingen av svensk musik och svenska tonsättare var svag och beslutade sig för att ge kompositionsbeställningar till internationella tonsättare, det var så Kraus kom till Sverige. Han fick en beställning av Gustav III, som själv skrivit texten, och komponerade operan Proserpin som fick

kungens gillande varför Kraus 1781 utnämndes till kapellmästare vid Kungliga Operan i Stockholm. Han verkade 11 år på den posten innan han dog i tuberkulos i december 1792, samma år som hans beskyddare Gustav III, mördades på en maskeradbal som även Kraus närvarade vid.

Olympieuvertyren komponerades 1791, en uvertyr till operan Olympie efter Voltaires tragedi med samma namn. En lugn majestätisk inledning med kraftfulla ackord leder musiken över i en snabb del. Inledningsmusiken återkommer i slutet av uvertyren och ABA-formen är mycket lätt igenkännbar. Även stilistiskt är kopplingen mellan Kraus och Mozart tydlig, en lätt och luftig wienklassicism som letat sig ända upp till nordiska breddgrader.

© Rolf Martinsson

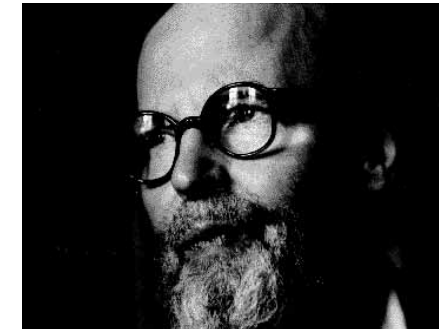
ALLAN PETTERSSON

Ur Barfotasånger

Allan Pettersson måste vara ett av de säregnaste utskotten på den europeiska musiktraditionen. Man har jämfört med Mahler, Honegger och Blomdahl, men ingenting träffar ens i närheten. Hans musik är en märklig förening av elementär urkraft och personlig klagosång. Uppenbarheter omväxlar med grönig påstridighet; äkta skräckvisioner något som liknar naiv barnatro.

Barfota i urskogen

Naturen är ofta en inspirationskälla för målare och tonsättare, men den är också en urkraft i sig som ger nedslag i vårt nordiska kynne. Dirigenten Antal Dorati blev förtrollad av Petterssons musik under sin tid i Stockholm. Han tog sig an verken och framförde dem världen över samt bearbetade också en del av Petterssons musik. Underligt nog spelas inte hans orkestrering av Petterssons bitterljuva Barfotasånger särskilt ofta. Allan Pettersson skrev själv texten till de 24 Barfotasångerna. Namnet på sångerna är hämtat från en av dem, där det beskrivs hur en flicka går barfota genom nässlor och Herren går bland tistlar. Tonsättningen är tidig, 1943-1945, långt före de sönderslitande symfonierna. Men det går knappast att höra dem utan relation till orkester-

100-årsjubilaren Pettersson

verken. De konfessionslösa känslornas oreligiösa ångest och förtröstan. Texterna leder på stigar och stadsbakgator till en martinssonsk landsbygd där melodiernas konstlösa enkelhet söker samma förlåtelse som symfoniernas förklarade slutklanger. Barfotasångerna var i sin ursprungsform satta för röst och piano. De har sedan gett upphov till flera olika arrangemang. Sättningen för solist och orkester genomfördes av Antal Dorati 1968 efter att han hade dirigerat sjätte och sjunde symfonierna i de konserter som kom att bli Allan Petterssons genombrott. Orkesterversionen ägnas åt åtta av sångerna. Instrumentationen håller sig så nära pianooriginalet som möjligt.

© Tore Ericsson

UR BARFOTASÅNGER AV ALLAN PETTERSSON

Herren går på ängen

Herren går på ängen,
mest ibland tistlar.
Fattigblomst står på ängen,
mest ibland tistlar,
När herren kommer och när han går,
mest ibland tistlar,
då fattigblomst växer där det står,
mest ibland tistlar.

Herren går på vägar,
smala, breda vägar.
Fattigbror har bekymmersamt
på den smala vägen.
"Jag söker litet försprunget får",
sa den gode herden;
ja, Herren hämtar fattigbroder
till den breda vägen.

Klokar och knythänder

Dig räcker en blomma,
en hand som är min.
Vad händer är tomma,
som blomster har gett.
Min blomma den slokar
i en hand som är din;
ja blommor de vissna
i händer på klokar,
klokar som vi.

Ja mycket man önskar
och mycket man tar;
så sluter man handen,
för att hålla det kvar.
Ja vi knyta våra händer
om det vi vill ha;
men det bästa man kan äga,
är ej till för händer,
som knythänder bli.

Blomma säj

Det växer en blomma så skön,
i ett spår av en ängels fot.
O skönhet, blott se den, o du:
den blomman har i himlen sin rot.
Är det tröttsamt att buga för vinden,
blomma säj, blomma säj.
Är det tröttsamt att gunga en fjäril,
blomma säj, blomma säj.

Det växer en blomma så skön,
ack, en ängel har gråtit där.
O skönhet så stilla och tyst;
en guds, ja Guds andedräkt är.
Är det tröttsamt att kyssas av solen,
blomma säj, blomma säj.
Är det tröttsamt att vänta på handen,
som ska bryta just dej.

Jungfrun och Ljugarpust

Har du frågat orkan
varför den blev vind;
kittlar jungfrun på kind,
krusar hennes lätta kjol.
Ljugarpust kom till Jungfrukust.
Vaken när han spelar för!
Väcker djup och farlig lust,
håg blir skör när vindstråken rör.

Jungfrun gick med gråt på läpp,
vänta vännen med ett skepp;
som sju sorger blek på kind,
jungfrun fick sig en ros av vind.
Jungfrun tveka men neg,
bara neg, teg och neg.
Vinden smekte hennes bröst:
"Det är långt innan sommar blir höst!"

"Har du drömt, att bli brud?
glömma sorgerna sju;
kanske man har spått ett bud,
att en jungfru och vinden gör tu."
"Ingen större bravad,
så ska ske, som man spått;
gör en jungfru promenad,
kanske hon i drömmen har gått?"

"Jag ska skyarna grå
jaga bort ifrån solen,
väv dig se'n av himlens blå
liten hätta och bröllopskjolen".
"Vill du livstalen kunna,
glädje sju gånger sju?
Rulla sorgen i tunna,
lura hatten av döden, oh puh!"

Jungfrun sa: "Sorglig visa,
man har spått häromdan,
att små skepp de förlisa
när som vinden blir mäktig orkan!"
"Om orkanen du är,
jag väl för liten lär
vara för en sån brudgum,
allt för liten, ja liten och dum".

Med sitt öra hon hörde,
som när blind lyss till vind:
nog att flöjeln sig rörde -
var det vind som gick där i grind?
Vinden kom - och for sin kos,
ja, så gör ju den vind.
Jungfrun gick där utan ros,
utan ros på sju sorgernas kind.

Har du frågat vinden
varför den blev orkan?
det har tjutit på havet
hela långa eviga dan.
Har du frågat vind?

Mens flugorna surra

Mens flugorna surra,
det händer en del;
det händer och sånt,
som luttrar en själ.

Mens flugorna surra
och lögna så smått,
man flinar och tänker
att livet är gott.

Mens flugorna surra
om linhår och sommar,
står bakom knuten
en svartros och blommor.

Mens flugorna surra,
den slokar sig bruten
och doftar av sorg,
allt bakom knuten.

Och svartrosens skugga,
den breder sig ut
över stuga och värld
och ber mig veta hut.

Har en sorgros sådan skugga,
sorgros som är så liten,
har en sorgros sådan doft,
sorgros som är så liten.

Titt in lilla sol,
titt in i min stuga,
det händer så ofta,
jag dödar en fluga.

Si sorgros är tröstros,
att sätta i butäll;
och flugorna hänga
i taket i kväll.

Du lögnar

Du lögnar, du lögnar med ögon blå,
bland blommor, du trampar på.
Jag hör dig knappt,
för vinden far så hårt idag.
Du lögnar i måne,
du lögnar i sol,
du lögnar väl nu,
som du lögna i fjol.
Och allt ska man tro
och nicka "ja-men",
som hos prästen i fjol:
"i evighet amen".

Jag bett dig ej lögna, ej lögna mer,
du lovar till allt jag ber.
Men hur ska svart bli vitt,
som det vita blir svart.
Du är barn i ditt öga,
men rätt gammal i öra,
men kanske bör man ljöga,
för tokar i öra.
Det betyder nog föga,
när visan är slut;
ja Herre Gud,
när livet dansats ut.

Min längtan

Min längtan är en underlig fågel,
som pickar på fönstret var natt...,
och skulle jag öppna den flög som besatt.
Den är fri under himlens sky.
Den flyger i motvind och med,
över människor och by;
tills den en dag skjutes ned;
min längtan.

Min längtan är en vingskjuten fågel,
som lagt sig ner för att dö...,
i en stiglös skog, vid en bottenlös sjö.
Den ville flyga mot en stjärnas ljus
men man skjuter allt som flyger och far
ifrån människornes hus.
Fast stjärnan brinner lika klar,
förstås.

En spelekarls himlafärd

Det var en spelekarl i Ljugarebyn,
som på sistone blev litet blek i hyn.
Ja, Spelekarln, han togs
med svåra ting,
med människor han slogs
för rakt ingenting.
Han gick med sin vända i Ljugarebyn;
men mörker blev ljus som han togs upp
på skyn.
Tungelig, tungelig kliver mot skyn,
Spelekarln, spelekarln i byn.
Dog, som sin stråk han drog,
stod bakom Hin Håk och log;
sa' man i byn
med höjda ögonbryn.
Men kungelig, kungelig kliver mot skyn,
Spelekarln, spelekarln i byn;
från svarta högtidsmullen,
passerar himlatullen.
Så stämdes då ett speledon,
så tämjdes så ett spelehjon
från Andens Vilda Väster,
i himmelens orkester.

ANDREA TARRODI
Zephyros för orkester

Andrea Tarrodi tillhör den unga svenska tonsättargenerationen och för ett par år sedan avslutade hon sina masterstudier i komposition vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm för att etablera sig i musiklivet. På överraskande kort tid har Tarrodi skapat sig en position som tonsättare och har under de kommande åren många framföranden med landets ledande orkestrar men även i meriterande sammanhang utomlands. Hon har redan en imponerande rad kompositionsbeställningar från bl a Cape Philharmonic Orchestra, Sveriges Radios Symfoniorkester, Stockholms Kammarbrass, Svenska Kammarorkestern och Sveriges Orkesterförbund. Under säsongen 2011-2012 är hon Composer in Residence i Sveriges Radio P2.

I Zephyros transformeras lyssnaren successivt in i ett varmt skönt klangbad som från en enda ton växer till ett första klimax, ett stort klangmoln som går över i en drill innan en koralliknande sats i brassen tar över och leder musiken vidare. Allt växer på nytt när stråkarna upprepar och utvecklar inledningsmotivet parallellt med koralen. Efter ännu en kulmen avtar musiken, nästan omvänt så som den började, försiktigt, ömsint och vackert och den övergripande bågformen blir därigenom fullbordad. Verket är inspirerat av Dan Anderssons Sång till västantvinden (1918) vars första strof av fem lyder:

*Åh, dansa, sommarstorm med djupa
orglars brus
och dansa hem till Lotalam och
Stenbrobergets häll!
Smek barndomsdalen, starke vän,
i julis heta ljus
när Mattao och Luossa färgas röda
i kväll.*

Zephyros fick delat första pris i Uppsala Tonsättartävling 2010 och priset innebar ett antal framföranden av svenska orkestrar.

© Rolf Martinsson

WILHELM STENHAMMAR

Serenad för orkester

Wilhelm Stenhammar föddes ungefär samtidigt som den österrikiske tonsättar-kollegan och modernisten Arnold Schönberg och komponerade sin Serenad samtidigt som Igor Stravinskij skrev sin banbrytande och moderna balett Vår-offer i Paris. Även serenaden tillkom på kontinenten eller i alla fall idéerna till den. Stenhammar vistades i Florens i Italien under en period 1907 och det finns skisser bevarade där Stenhammar beskriver hur serenaden skulle symbolisera de känslor och den glädje han kände över att vistas i södern. Denna italienska inspiration understryks av att sats-beteckningarna är skrivna på italienska. Men det mesta av verket komponerades när Stenhammar var tillbaka i Sverige. Trots sina nämnda kollegors djärva kompositoriska stil, något som låg i tiden, förblev Stenhammar en sann romantiker i själ och hjärta. Serenaden är full av vackra melodiska partier, flyktiga passager och en fullödig romantisk harmonik och därtill en fantastisk instrumentation, gjord av en sann mästare. Stenhammar var också en av sin tids ledande svenska pianister och han var chefsdirigent för Göteborgs-symfonikerna mellan 1907 och 1922 vilket gav honom en viktig praktisk plattform för det egna komponerandet.

Stenhammars högt skattade tonspråk i kombination med det gedigna hantverket har kommit att göra serenaden till ett av den svenska nationalromantikens främsta verk.

Första satsen svingar sig fjäderlätt ut i inledningen och efter ett violinsolo tar allt fart igen med spirituell, nästan Mendelsohnsk lätthet. Långsamma och rörliga partier avlöser varandra och satsen slutar lika fjäderlätt som den började. Andra satsens canzonetta spinner en vacker tretaktig cantilena som först presenteras av klarinetten i mjuka sekvenser och efter en kort mellandel återkommer i stråkarna. Den tredje satsens scherzo återkopplar till det lätta luftiga men nu med större studs och kraft och brassen ger sig ordentligt tillkänna. Scherzoformen med sin tredelning är lätt att känna igen, snabb-långsam-snabb, där den vackra mellandelen skapar en effektiv kontrast till de kraftfulla omgivande delarna. Fjärde satsens Notturmo bildar en skön oas för örat innan femte och sista satsen bryter fram med sin eleganta finalkaraktär som med sin lätthet delvis återkopplar till första satsen.

© Rolf Martinsson

Kommande konserter

Lördag 8 oktober 12.00 & 14.00 & 16.00

PIRATER I KONSERTHUSET

Nallekonsert®

Onsdag 12 oktober 18.00

À LA SIXTEN

Paris kring 1900: Debussy, Ravel, Stravinskij

Fredag 14 oktober 19.30

Lördag 15 oktober 18.00

FILMMUSIK

Krig, tårar, kärlek, liv och död

Torsdag 20 oktober 19.30

SYMFONISKA DANSER

Sjostakovitj: Violinkonsert nr 1
Rachmaninov: Symfoniska danser

Torsdag 27 oktober 19.30

HEMLANDSTONER

Dukas: Trollkarlens lärling
Saint-Saëns: Danse macabre
Ravel: Pianokonsert G-dur
Smetana: Tre satser ur Má vlast

Öppet genrep 12.00, fri entré

Med Malmö Symfoniorkesterns och Malmö Konserthus GRATISapp har du alltid en uppdaterad konsertkalender i fickan.

Kvällens blommor kommer från Blomsteer Pigan